

Bendrosios kompetencijos teismai - Rumunija

 Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (ro) neseniai atlikta pakeitimų. Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Šiame puslapyje pateikiama informacija apie Rumunijos bendrosios kompetencijos teismus.

Rumunijos teismų sistema. Įžanga

Toliau aprašyta Rumunijos teismų sistemos struktūra.

Teismai ir prokuratūros

1 lygmuo

1. Apylinkės teismai (176)
2. Prokuratūros

2 lygmuo

1. Apygardos teismai (42)
2. Specializuoti teismai (3)
3. Vaikų ir šeimos bylų teismas (1)
4. Prokuratūros

3 lygmuo

1. Apeliaciniai teismai (15)
2. Prokuratūros

4 lygmuo

1. Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas
  2. Prokuratūra
- Rumunijos teismų sistemą sudaro Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas ir kiti teismai.

Teismai

Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas

Kaip aukščiausias Rumunijos teismas tai yra vienintelė teisminė institucija, įgaliota užtikrinti, kad **kiti teismai teisę aiškintų ir taikytų vienodai**. Pagrindinė procedūra šiam tikslui pasiekti yra „**teismų sprendimų peržiūros teisės interesais**“ procedūra.

Aukštąjį Kasacinį Teisingumo Teismą sudaro keturi skyriai, kurių kiekvienas turi konkrečios srities kompetenciją:

- I civilinių bylų skyrius;
- II civilinių bylų skyrius;
- Baudžiamųjų bylų skyrius;
- Administracinių bylų ir mokesčių bylų skyriai.

Kiti aukščiausiojo teismo skyriai, turintys konkrečios srities kompetenciją: **keturios penkių teisėjų kolegijos, jungtiniai skyriai, teismų sprendimų peržiūros teisės interesais kolegija ir kolegija tam tikriems teisiniams klausimams išaiškinti**.

Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo I civilinių bylų skyrius, II civilinių bylų skyrius ir Administracinių bylų ir mokesčių bylų skyrius nagrinėja prašymus peržiūrėti apeliacinių teismų ir kitų teismų sprendimus, kaip nustatyta įstatymais, taip pat prašymus peržiūrėti negalutinius sprendimus arba bet kokio pobūdžio teismo aktus, kurių negalima apskųsti jokia kita tvarka ir dėl kurių teismo procesas apeliaciniame teisme buvo nutrauktas. Baudžiamųjų bylų skyrius pirmąją instanciją nagrinėja bylas ir prašymus, kurie įstatymais priskiriami Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo kompetencijai.

Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo baudžiamųjų bylų skyrius nagrinėja šias bylas:

pirmąją instanciją:

- dėl Parlamento senato ir deputatų rūmų narių bei Europos Parlamento narių padarytų nusikaltimų;
- dėl Vyriausybės narių padarytų nusikaltimų;
- dėl Konstitucinio Teismo teisėjų padarytų nusikaltimų;
- dėl Aukščiausiosios magistratų tarybos narių padarytų nusikaltimų;
- dėl Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo teisėjų arba prokuratūrų, veikiančių prie šio teismo, prokurorų padarytų nusikaltimų;
- dėl maršalų, admiralų, generolų ir kvestorių padarytų nusikaltimų;
- kitas jo kompetencijai įstatymais priskirtas bylas;

peržiūros instancija:

- prašymus peržiūrėti nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kuriuos pirmąją instanciją priėmė apeliaciniai teismai arba Apeliacinis karo teismas;
- prašymus peržiūrėti nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kuriuos apeliacine instancija priėmė apeliaciniai teismai arba Apeliacinis karo teismas;
- prašymus peržiūrėti nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kuriuos Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo baudžiamųjų bylų skyrius priėmė pirmąją instanciją ir kitas įstatymais nustatytas bylas.

Devynių teisėjų kolegija

Pagal Įstatymą Nr. 202/2010 dėl tam tikrų bylų nagrinėjimo paspartinimo priemonių, devynių teisėjų kolegijos įgaliojimai perduoti penkių teisėjų kolegijoms.

Devynių teisėjų kolegijos tebenagrinėjamos bylos bus toliau nagrinėjamos šioje kolegijoje.

Penkių teisėjų kolegijos

Pagal naujai paskelbto iš dalies pakeisto Įstatymo Nr. 304/2004 24 straipsnį penkių teisėjų kolegijos nagrinėja prašymus peržiūrėti sprendimus ir kitus prašymus dėl Aukščiausiojo Kasacinio Teisingumo baudžiamųjų bylų skyriaus pirmąją instanciją priimtų sprendimų, taip pat kitų jų kompetencijai įstatymais priskirtų bylų. Jos taip pat atlieka drausmės teismo funkcijas.

Pagal naujai paskelbto Įstatymo Nr. 317/2004 51 straipsnio 3 dalį penkių teisėjų kolegijos nagrinėja prašymus peržiūrėti Aukščiausiosios magistratų tarybos drausmės bylose priimtus sprendimus.

Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo skyriai posėdžiauja **jungtiniuose skyriuose**:

1. kai nagrinėja prašymus, susijusius su Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo praktikos pakeitimu;
2. kai kreipiasi į Konstitucinį Teismą dėl įstatymų konstitucingumo prieš juos oficialiai paskelbiant.

Apeliaciniai teismai

Rumunijos **apeliaciniais teismams** vadovauja pirmininkas, kuriam gali talkinti vienas arba du pavaduotojai.

Apeliaciniame teisme yra konkrečių sričių skyriai ar kolegijos, nagrinėjančios skirtingų kategorijų bylas:

- civilines bylas;
- baudžiamąsias bylas;
- bylas, susijusias su vaikais arba šeimos reikalais;
- bylas, susijusias su administraciniais arba mokesčių ginčais;

- bylas, susijusias su darbo ginčais ir socialiniu draudimu, bendrovėmis, prekybos registru, nemokumu, nesąžininga konkurencija ir kitomis sritimis;
- jūrų ir upių laivybos bylas.

15 apeliacinių teismų turi juridinio asmens teises. Kiekvieno jų jurisdikcijai priskirti keli apygardos teismai (paprastai trys).

Apeliaciniai teismai nagrinėja šias civilines bylas:

pirmąja instancija – bylas, susijusias su administraciniais arba mokesčių ginčais, laikydamiesi specialių teisinių nuostatų;

apeliacine instancija – apeliacinius skundus dėl apygardos teismų pirmąja instancija priimtų sprendimų;

peržiūros instancija – konkrečias įstatymais numatytas bylas.

Apeliaciniai teismai nagrinėja šias baudžiamąsias bylas:

pirmąja instancija:

- dėl nusikaltimų, nurodytų Baudžiamojo kodekso 155–173 straipsniuose (pavyzdžiui, valstybės išdavimo, šnipinėjimo, sąmokso, kurstymo nuversti valstybės valdžią ar žlugdyti nacionalinę ekonomiką), bei nusikaltimų prieš Rumunijos nacionalinį saugumą, kaip nurodyta specialiuosiuose įstatymuose;
- dėl nusikaltimų, nurodytų Baudžiamojo kodekso 253¹ straipsnyje (interesų konflikto), 273–276 straipsniuose (tam tikrų nusikalstamų veikų, susijusių su geležinkelio transporto saugumu) geležinkelio avarijos atveju ir 356–361 straipsniuose (nusikaltimų taikai ir žmonijai);
- dėl apylinkės arba apygardos teismų teisėjų, prie šių teismų veikiančių prokuratūrų prokurorų arba advokatų, notarų, teismo sprendimų vykdymo pareigūnų arba Auditorių rūmų auditorių padarytų nusikaltimų;
- dėl religinių bendruomenių, įsteigtų remiantis įstatymais, vadovų ir kitų aukšto rango dvasininkų, turinčių bent vyskupo ar lygiavertį titulą, padarytų nusikaltimų;
- dėl Aukštojo Kasacinio Teisingumo Teismo teisėjų padėjėjų, apeliacinių teismų arba Apeliacinio karo teismo teisėjų, arba prie šių teismų veikiančių prokuratūrų prokurorų padarytų nusikaltimų;
- dėl Auditorių rūmų narių, Teisėkūros tarybos pirmininko arba ombudsmeno padarytų nusikaltimų;
- dėl kitų pagal specialiuosius įstatymus jų kompetencijai priskirtų nusikaltimų.

Apeliacine instancija jie nagrinėja apeliacinius skundus dėl apygardos teismų baudžiamosiose bylose pirmąja instancija priimtų nuosprendžių.

Peržiūros instancija jie nagrinėja prašymus peržiūrėti nuosprendžius baudžiamosiose bylose, kuriuos pirmąja instancija priėmė apylinkės teismai (išskyrus apygardos teismų kompetencijai priskirtus prašymus) ir kitas konkrečiai įstatymais nustatytas bylas.

Apeliaciniai teismai taip pat nagrinėja jų jurisdikcijoje esančių apygardos teismų arba apylinkės ir apygardos teismų **jurisdikcijos kolizijos** atvejus, arba apylinkės teismų jurisdikcijos kolizijos atvejus, kai šie priklauso skirtingų apygardos teismų jurisdikcijai, tačiau to paties apeliacinio teismo jurisdikcijai.

Be to, apeliaciniai teismai nagrinėja **ekstradicijos** prašymus arba prašymus perduoti nuteistąjį asmenį kitai valstybei.

Apygardos teismai

42 apygardos teismai turi juridinio asmens teises. Jie veikia apygardose. Kiekvieno apygardos teismo jurisdikcijai priklauso visi toje apygardoje veikiantys apylinkės teismai.

Apygardos teismuose yra konkrečių sričių skyriai ar kolegijos, nagrinėjantys:

- civilines bylas;
- baudžiamąsias bylas;
- bylas, susijusias su vaikais ir šeimos reikalais;
- bylas, susijusias su administraciniais arba mokesčių ginčais;
- bylas, susijusias su darbo ginčais ir socialiniu draudimu, bendrovėmis, prekybos registru, nemokumu, nesąžininga konkurencija ir kitomis sritimis;
- bylas, susijusias su jūrų arba upių laivybos reikalais.

Apygardos teismai nagrinėja toliau nurodytas civilines bylas.

Apygardos teismai pirmąją instanciją nagrinėja visus ieškinius, kurie nėra įstatymais priskirti kitų teismų kompetencijai.

Apeliacinė instancija jie nagrinėja apeliacinius skundus dėl apylinkės teismų pirmąją instanciją priimtų sprendimų.

Peržiūros instancija jie nagrinėja konkrečias įstatymais nustatytas bylas.

Apygardos teismai nagrinėja šias baudžiamąsias bylas:

pirmąją instanciją:

- dėl baudžiamųjų veikų, susijusių su asmens nužudymu arba fizine neliečiamybe ir sveikata, asmens laisve, lytinių nusikaltimų, nuosavybės teisių pažeidimų, darbo vietoje padarytų arba su darbu susijusių baudžiamųjų veikų, nusikaltimų, trukdančių vykdyti teisingumą, įstatyminių nuostatų, kuriomis reguliuojama tam tikra veikla, pažeidimų, nusikaltimų visuomenės sveikatai ir kontrabandos (kai buvo naudojami ginklai, šaudmenys arba sprogstamosios ar radioaktyviosios medžiagos);
- tyčinių nusikaltimų, kurie baigėsi mirtimi arba savižudybe;
- nusikaltimų, susijusių su prekyba narkotikais arba neteisėtu jų vartojimu;
- nusikaltimų, susijusių su pinigų plovimu arba mokesčių vengimu;
- nusikaltimų, susijusių su tyčiniu bankrotu, jei jie susiję su bankų sistema;
- kitas jų kompetencijai įstatymais priskirtas bylas.

Peržiūros instancija jie nagrinėja prašymus peržiūrėti apylinkės teismų nuosprendžius, susijusius su nusikaltimais, kurių teisminis nagrinėjimas pradėtas remiantis anksčiau pateiktu nukentėjusio šalies skundu, ir prašymus peržiūrėti apylinkės teismų nuosprendžius baudžiamosiose bylose, susijusius su prevencinėmis priemonėmis, lygtiniu paleidimu arba apsaugos priemonėmis, nuosprendžius baudžiamosiose bylose, susijusius su nuosprendžių baudžiamosiose bylose vykdymo užtikrinimu arba rehabilitacija, ir kitas konkrečiai įstatymais nustatytas bylas.

Apygardos teismai nagrinėja jų jurisdikcijoje esančių apylinkės teismų jurisdikcijos kolizijos atvejus ir kitas konkrečiai įstatymais nustatytas bylas.

Apylinkės teismai

Apylinkės teismai neturi juridinio asmens teisių. Jie veikia valstybės apskrityse ir Bukarešte.

Apylinkės teismai daugiausia nagrinėja šias civilines bylas:

- ieškinius, kurie pagal Civilinį kodeksą priskirti globos ir šeimos teismo kompetencijai, išskyrus atvejus, kai įstatymais aiškiai nustatyta kitaip;
- ieškinius, susijusius su civilinės būklės įrašais, kaip numatyta įstatymais;
- ieškinius, susijusius su daugiaaukščių pastatų, butų ar erdvių, kurių išimtinės nuosavybės teisės priklauso skirtingiems asmenims, administravimu, arba ieškinius, susijusius su teisiniais namų savininkų bendrijų santykiais su kitais fiziniais ar juridiniais asmenimis, kaip taikytina;
- prašymus iškeldinti;
- ieškinius dėl bendrų sienų ar griovių, atstumų tarp pastatų arba sodinių, praėjimo teisės ir bet kokių kitų suvaržymų ar apribojimų, turinčių poveikio nuosavybės teisėms, numatytų įstatymais, sutartų šalių arba nustatytų teismo;
- ieškinius dėl pakeistų ribų arba jų pažymėjimo;
- ieškinius, susijusius su nuosavybės apsauga;
- ieškinius, susijusius su prievole atlikti veiksmus, kurių neįmanoma įvertinti pinigais, arba tokių veiksmų neatlikti, nepriklausomai nuo to, ar prievolė sutartinė ar ne, išskyrus ieškinius, kurie įstatymais priskiriami kitų teismų kompetencijai;
- ieškinius dėl turto padalijimo teismine tvarka, nepriklausomai nuo susijusios sumos dydžio;
- bet kokius kitus pinigine verte įvertinamus ieškinius dėl sumų, neviršijančių RON 200 000, nepriklausomai nuo to, ar šalis užsiima profesine veikla, ar ne.

Įstatymų numatytais atvejais apylinkės teismai taip pat nagrinėja apeliacinius skundus dėl vietos viešojo administravimo institucijų, turinčių teritorinę jurisdikciją, ir kitų tokią jurisdikciją turinčių įstaigų sprendimų.

Apylinkės teismai daugiausia nagrinėja šias baudžiamąsias bylas:

iš esmės dėl įvairių baudžiamųjų veikų, išskyrus bylas, kurias pagal įstatymus pirmąja instancija privalo nagrinėti kompetentingi apygardos, apeliaciniai teismai arba Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas.

Daugiau informacijos apie šiuos teismus rasite [☞ Rumunijos teisingumo ministerijos teismų portale](#).

Teisinių duomenų bazės

Internete skelbiamos šios duomenų bazės:

- Aukštasis Kasacinis Teisingumo Teismas praktiką skelbia [☞ svetainėje](#);
- teismai savo sprendimų santraukas skelbia teismų portale. Pavyzdžiui, žiūrėkite [☞ Bukarešto apeliacinio teismo sprendimų santraukas](#);
- Rumunijos teisėkūros tarybos tvarkoma teisinių duomenų bazė [☞ Rumunijos teismų jurisdikcija](#).

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 03/02/2014